

Een wervend perspectief op Beilen

Bijlage B

21 maart 2024

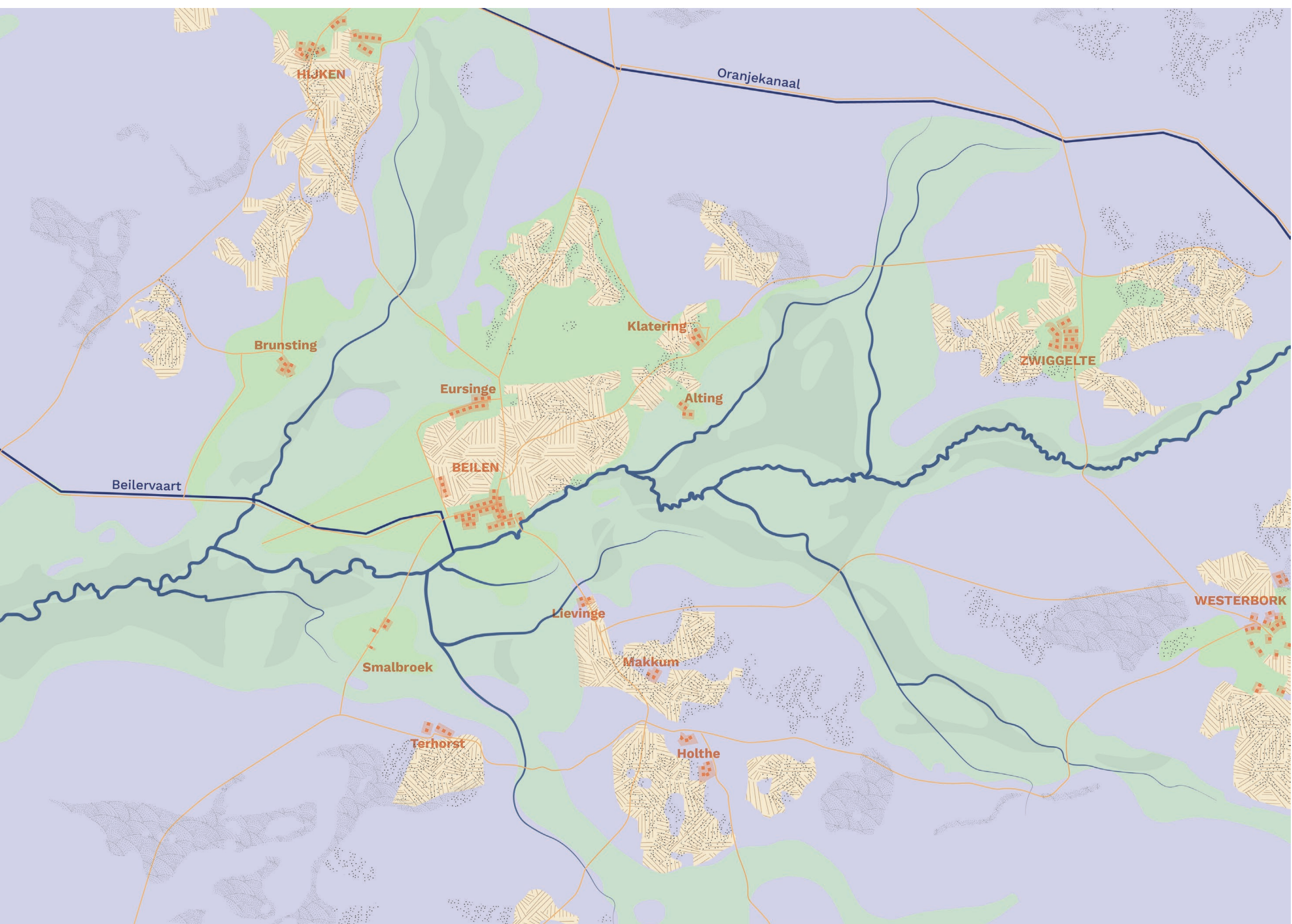

Inhoudsopgave

B1 Cultuurhistorische Analyse	6
B2 Thematische analyse (kaartenreeks)	9
B3 Denkrichtingen	18

Bijlage B1 Cultuurhistorische analyse

Ontwikkeling door de tijd

ANNO ca. 1850

In 1850 was Beilen een esdorp, hogergelegen op de overgang van het beekdal van de Beilerstroom naar de essen, omgeven door grote heidevelden. De grootschalige ontginningen zijn nog niet gestart. Het is een typische esdorpenlandschap.

- Legenda**
- Heide
 - Beilerstroom
 - Beekdal
 - Overgangsgebieden
 - Es
 - Duinen
 - Dekzandruggen
 - Bewoning
 - Routes
 - Kanalen

ANNO ca. 1935

In 1935 zijn grootschalige heideontginningen in volle gang. Madelanden (hooilanden) worden ingezet om hooi te verkrijgen. Er zijn meer verharde wegen en de spoorlijn is dwars door het essencomplex van Beilen aangelegd. Op enkele stukken is bos aangeplant. De bebouwing is enigszins toegenomen. Ook is een nieuw kanaal aangelegd.

Legenda

Heide

Beilerstroom

Beekdal

Madeland

Afgesneden meanders

Overgangsgebieden

Es

Duinen

Dekzandruggen

Bosaanplant

Heideontginning

Bewoning

Onverharde wegen

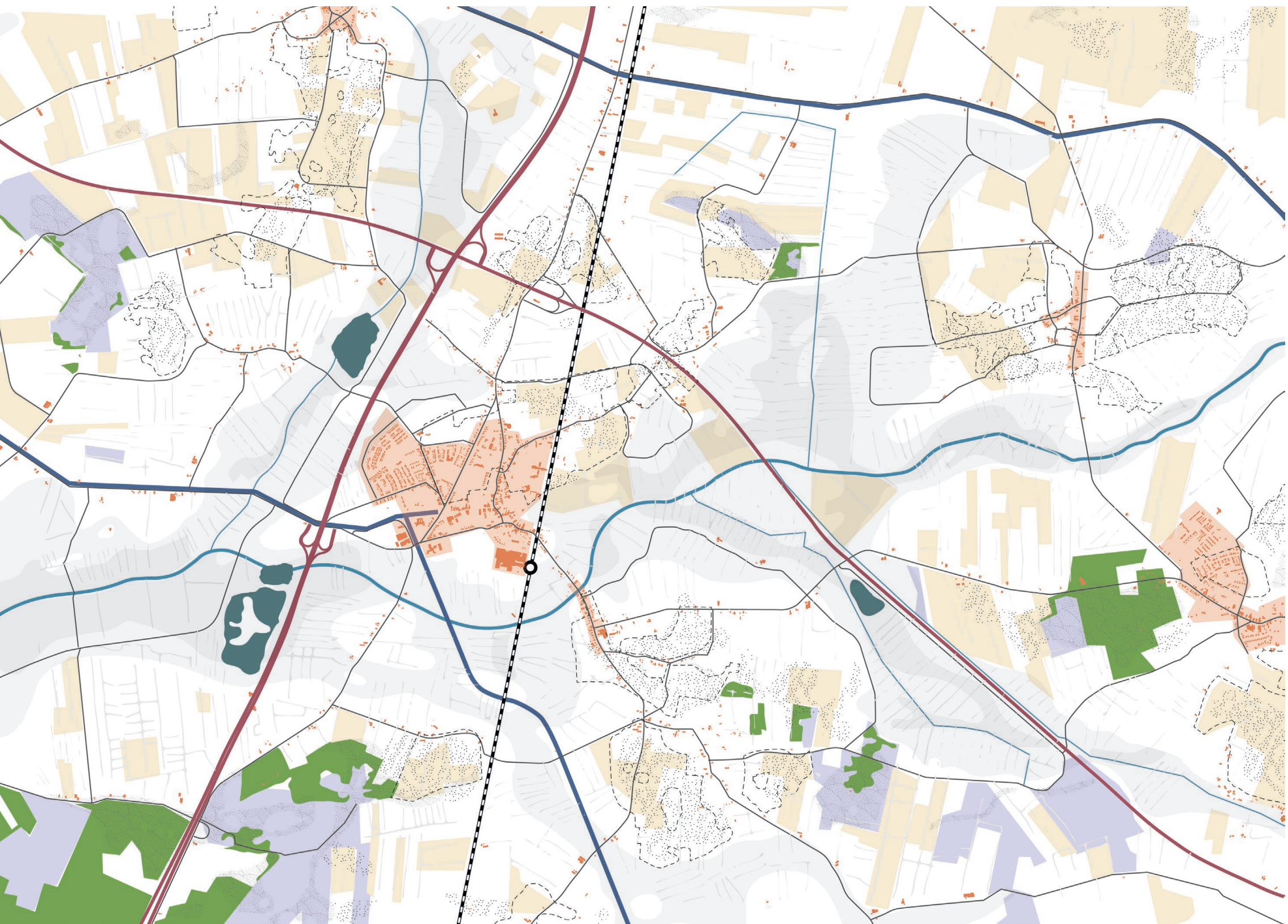
Verharde wegen

Spoorlijn

Kanalen

A detailed historical map of the Beilen area around 1935. The map uses various colors and patterns to represent different land types and infrastructure. A central feature is the 'Linthorst-Homankanaal', a straight canal running vertically through the center. To its right is the 'STATION BEILEN'. The map shows a complex network of roads, some straight and some winding, and a railway line. Large areas of land are marked with patterns indicating reclamation or specific land use like heide (moorland) or essen (peat). The map also shows natural features like streams, dunes, and meanders. The overall layout shows a transition from natural landscape to a more developed, reclaimed area.

5

ANNO ca. 1980

In 1980 is het landschap sterk veranderd. Met name Beilen en Westerbork zijn flink gegroeid. Er zijn slechts enkele stukken heide over. Door de komst van kunstmest was men niet meer afhankelijk van 'gewone' mest. De heidevelden verloren hun betekenis voor de bedrijfsvoering van boeren. Er is daardoor in 1980 voornamelijk grasland en akkerland. Er is veel infrastructurele ontwikkeling. Snelwegen zijn aangelegd, waarvoor zand is gewonnen wat de sporen nalaat met zandwinplassen. Ook zijn provinciale wegen aangelegd. Beken zijn rechter gelegd. Ook de Beilerstroom is gekanaliseerd.

Legenda

Grasland	Heide
Bos	Beken
Akkers	Beekdal
Bewoning	Beilerstroom
Snelweg	Es - contouren
Provinciale weg	Duinen
Overige wegen	Dekzandruggen
Spoorlijn	
Kanalen	
Zandwinning	

ANNO ca. 2023

In 2023 is Beilen flink gegroeid, tot aan de snelwegen, de spoorlijn, en tot net over de Beilerstroom in het zuiden. Er zijn bedrijventerreinen bijgekomen. Er zijn meer sloten zijn aangelegd in de beekdalen. In verhouding is er meer akkerland bijgekomen. Het landschap van 2023 verschilt flink met het landschap in 1850.

Legenda

Bebouwde kom

Bedrijventerrein

Bewoning

Snelweg

Provinciale weg

Overige wegen

Spoorlijn

Kanalen

Zandwinning

Grasland

Bos

Akkers

Heide

Sloten

Beekdal

Beilerstroom

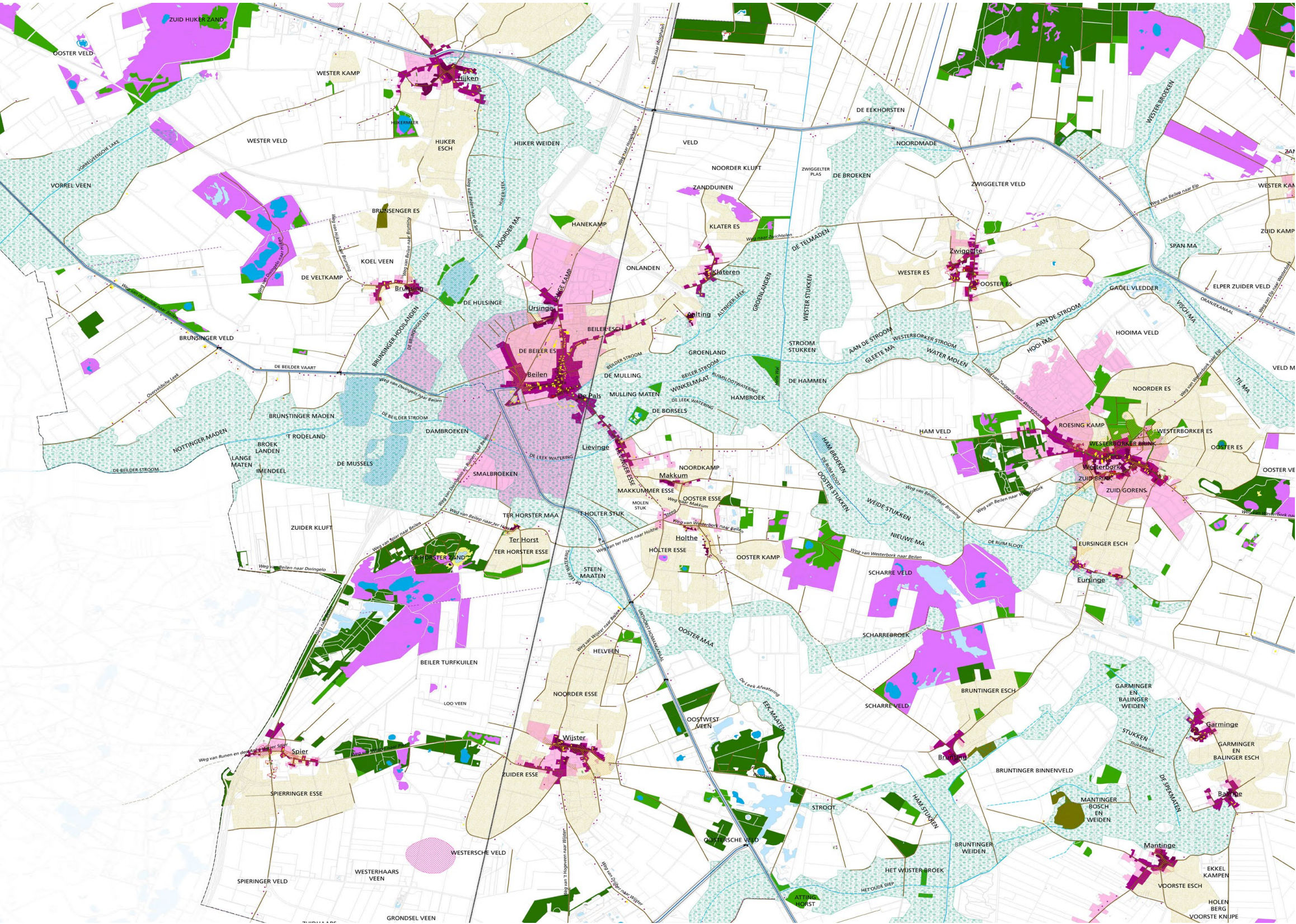
Es - contouren

Duinen

Dekzandruggen

7

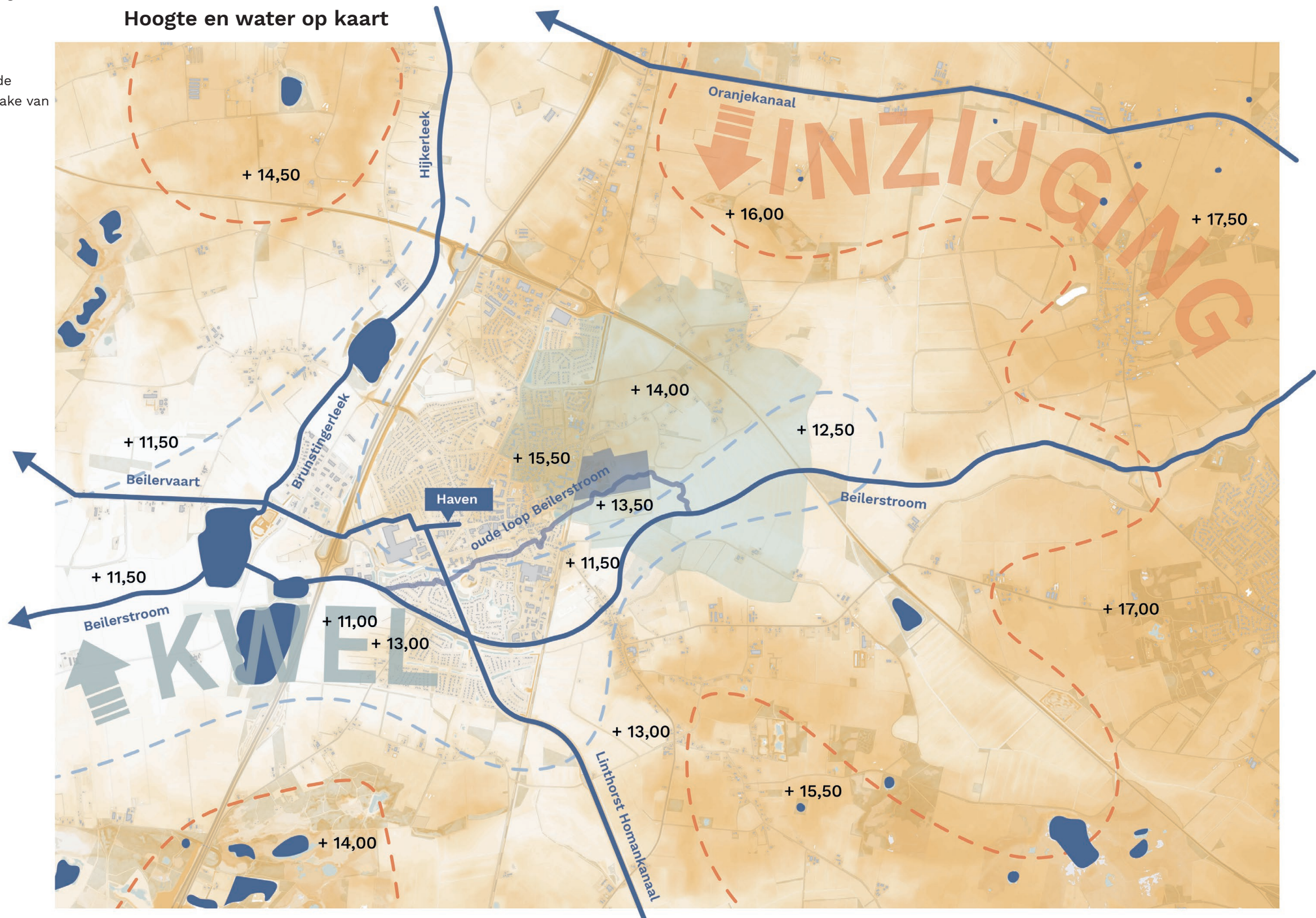
Cultuurhistorische waardenkaart

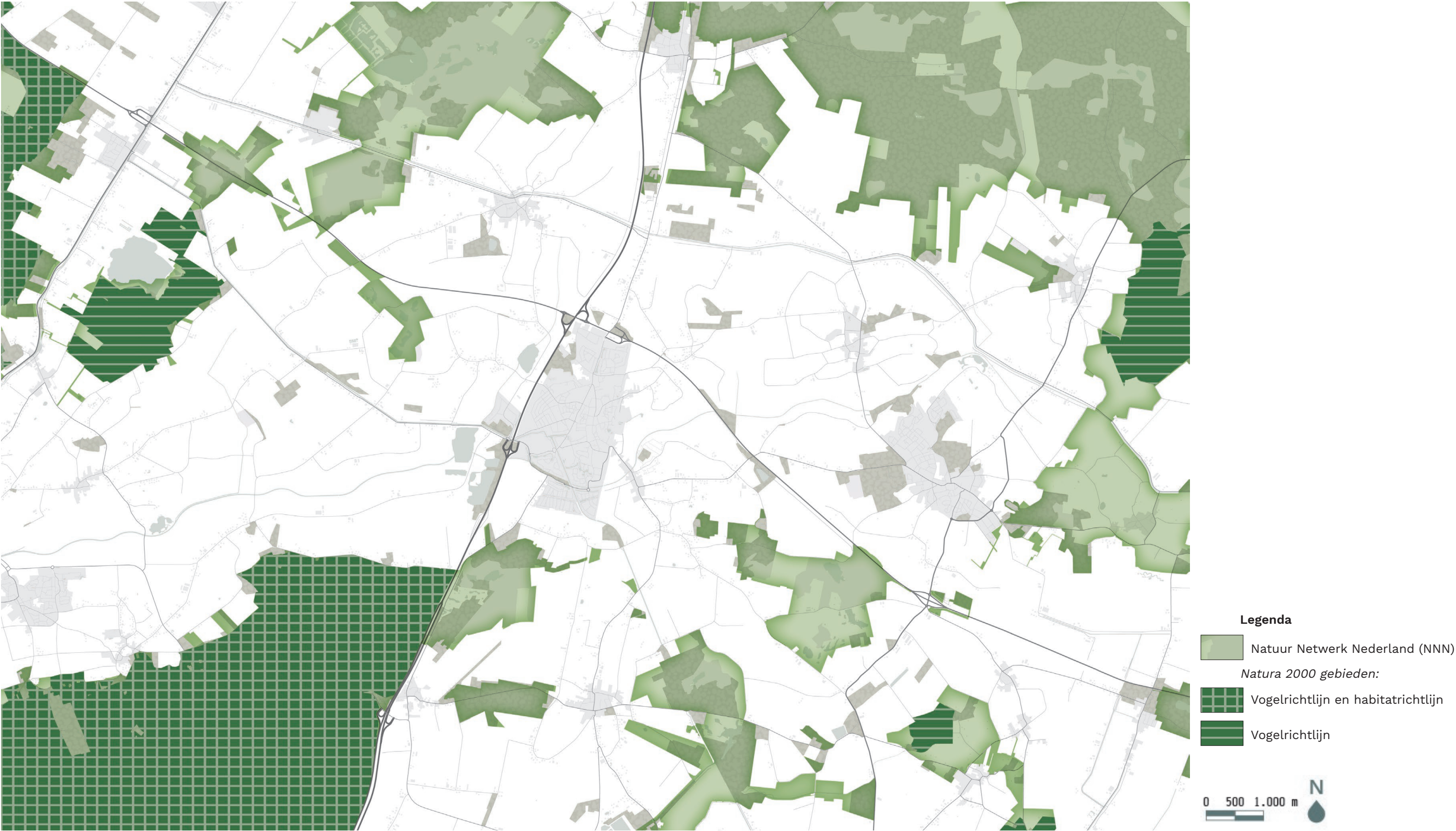
Bron kaart: BAAC Archeologie en Bouwhistorie

Bijlage B2 Thematische analyse

Op de kaart is te zien dat in de hogere, drogere en doorlatende gronden water infiltreert (inzijging). In de beekdal en de lagere delen is het natter. Er is sprake van kwel vanuit de zandgronden naar het beekdal.

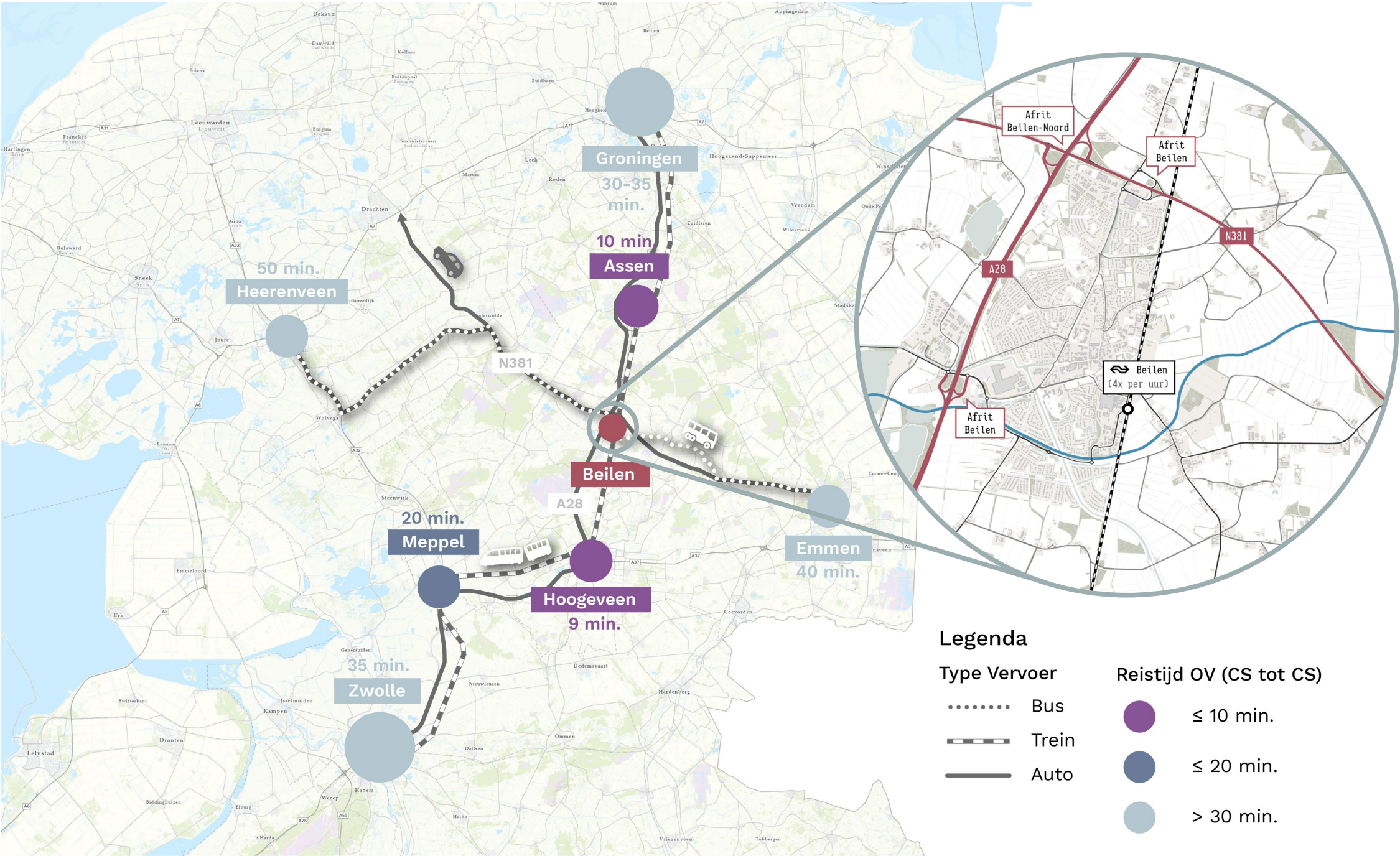
Natuur en ecologie

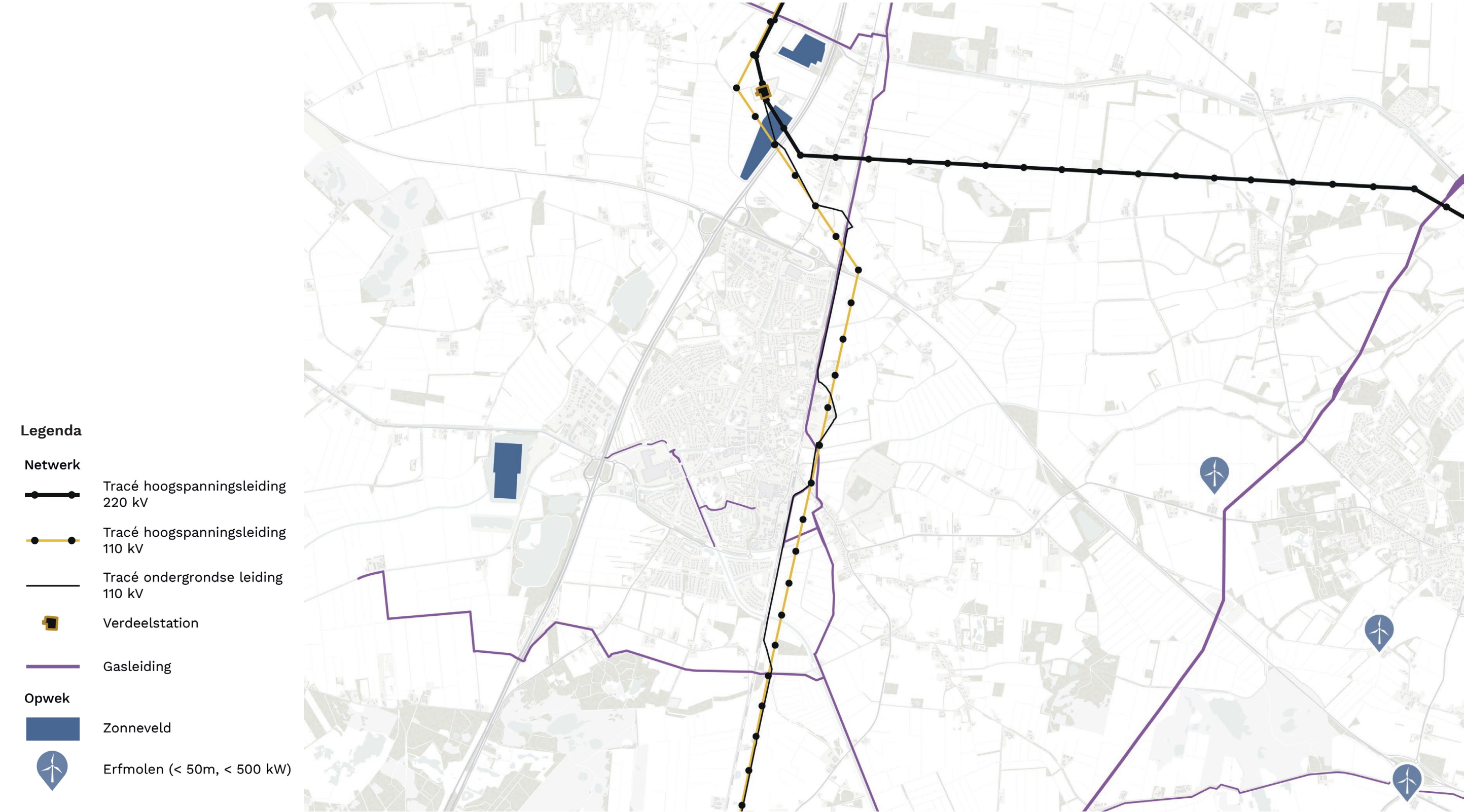
Recreatieve structuur

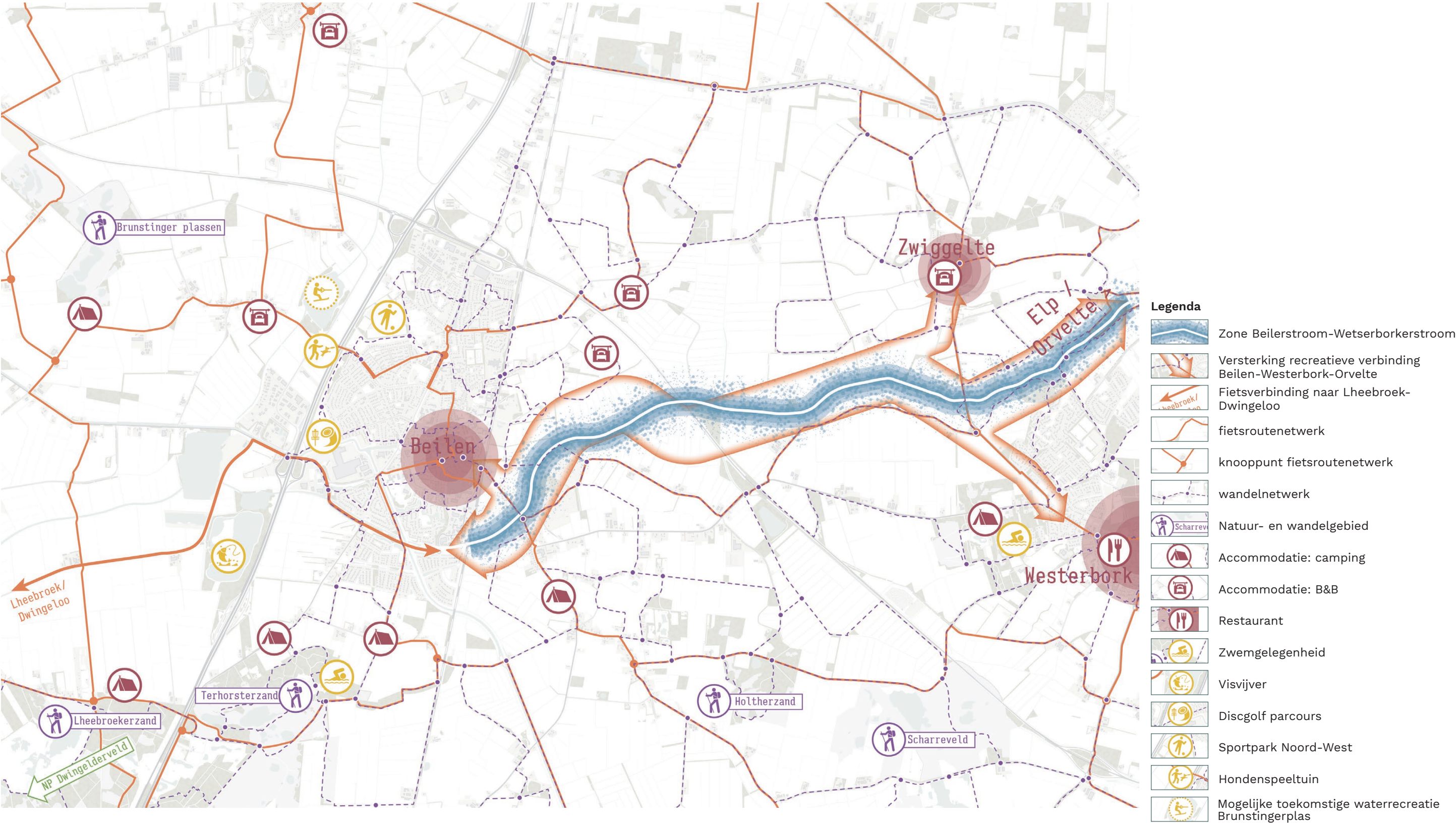
Netwerken, infrastructuur en voorzieningen

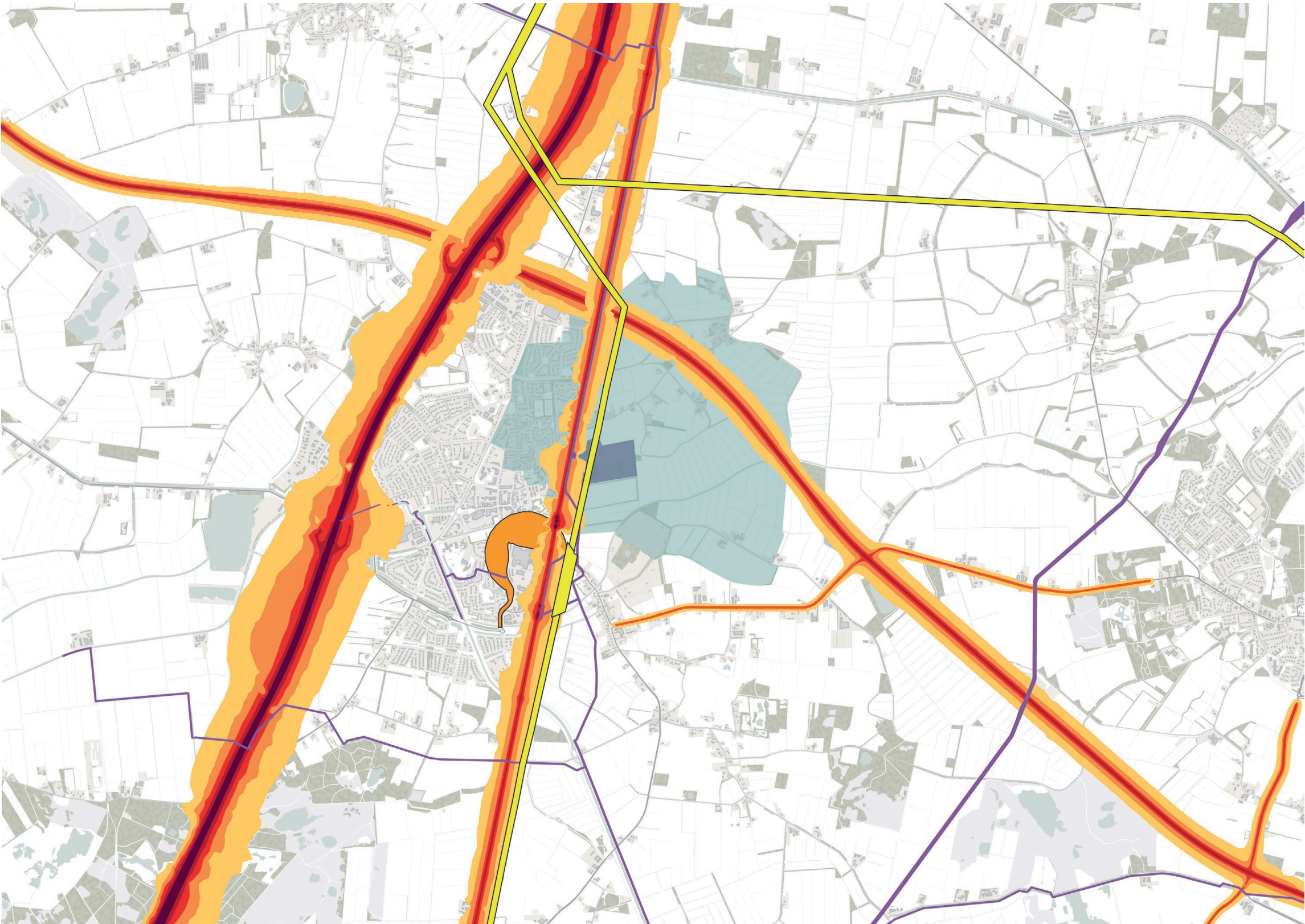
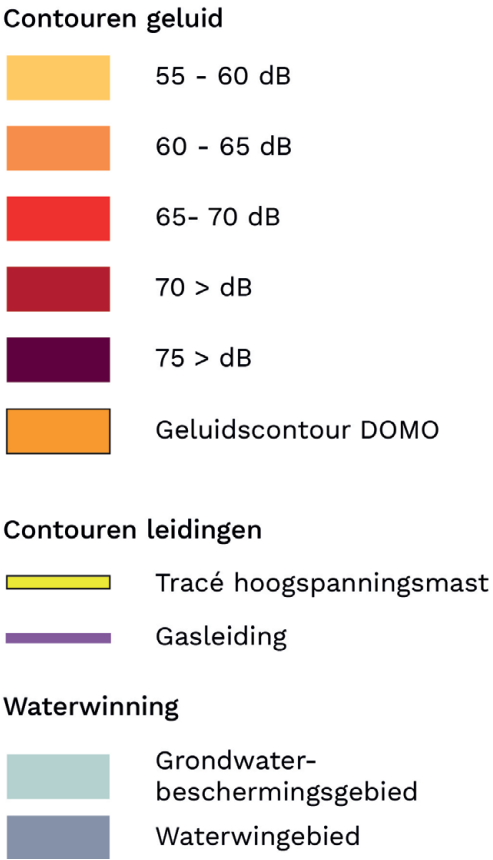
Energie(infrastructuur)

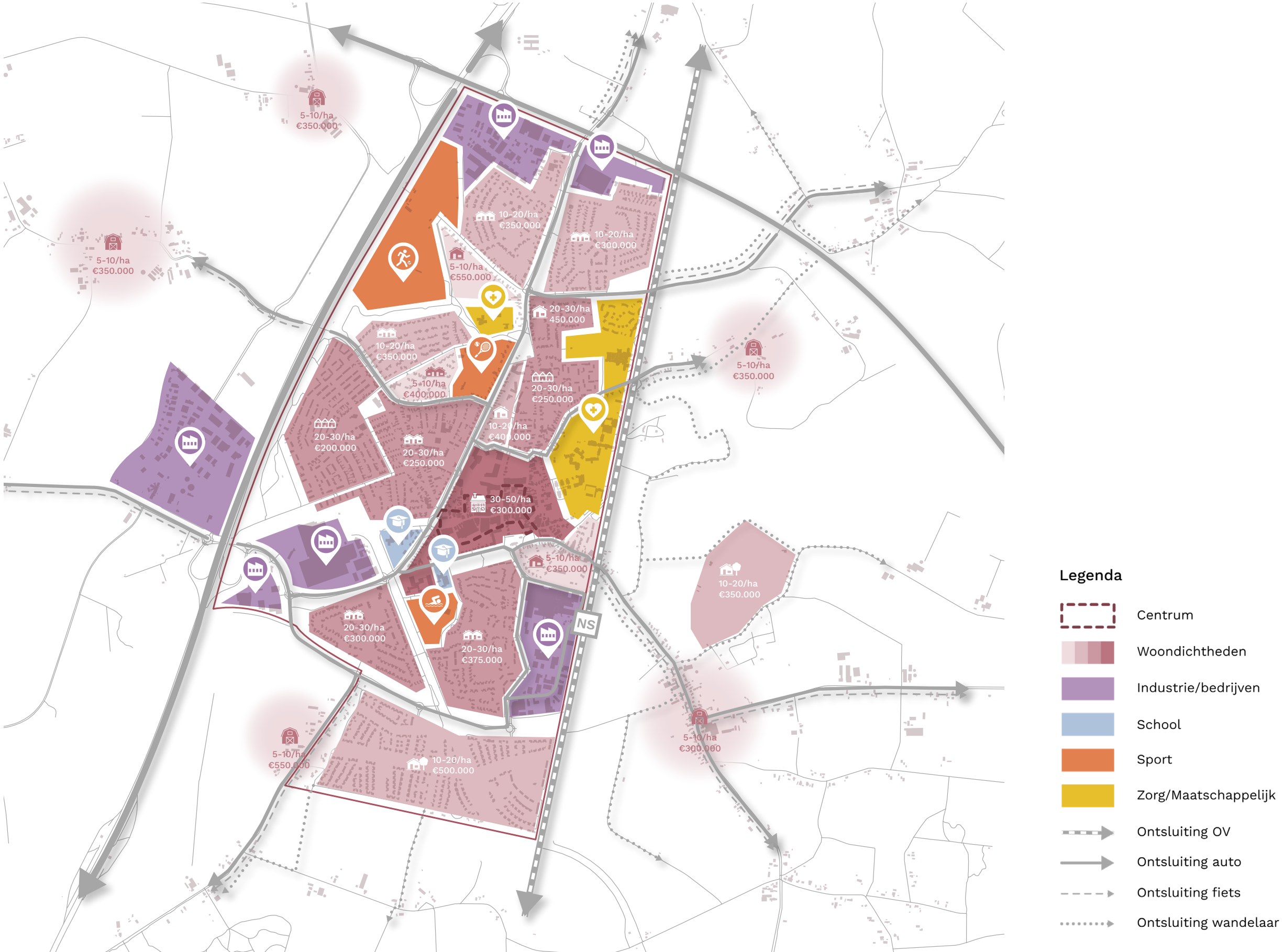
Recreatief netwerk

Milieutechnische kaders

Beilen in beeld - stedelijk weefsel

Groenblauwe structuren

Legenda

Groenblauwe structuren

Groene lob

Solitaire boom

Bomenrij

Laan

Houtwal/singel

Bosje

Waterloop

Voormalige waterloop

Waterlichaam

Onbelemmerd zicht naar landschap

Stedelijke structuren

Bebouwing

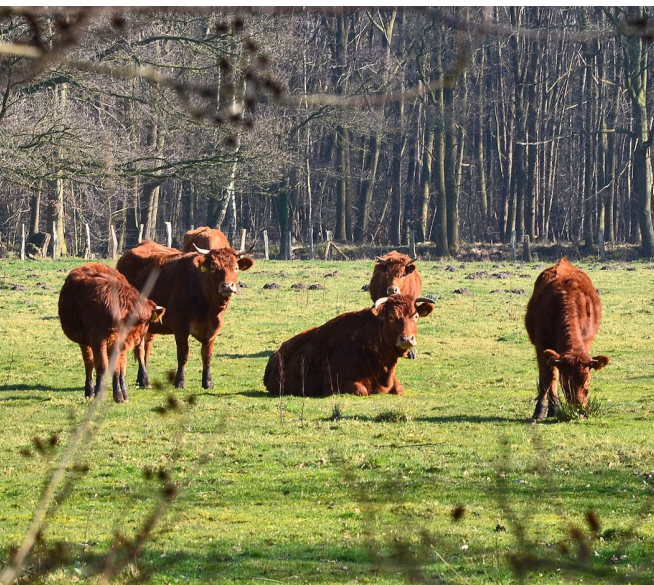
Bijlage B3 Denkrichtingen

Denkrichting A: Het nieuwe landschap

Concepttekening A: nieuwe woonerven in het landschap

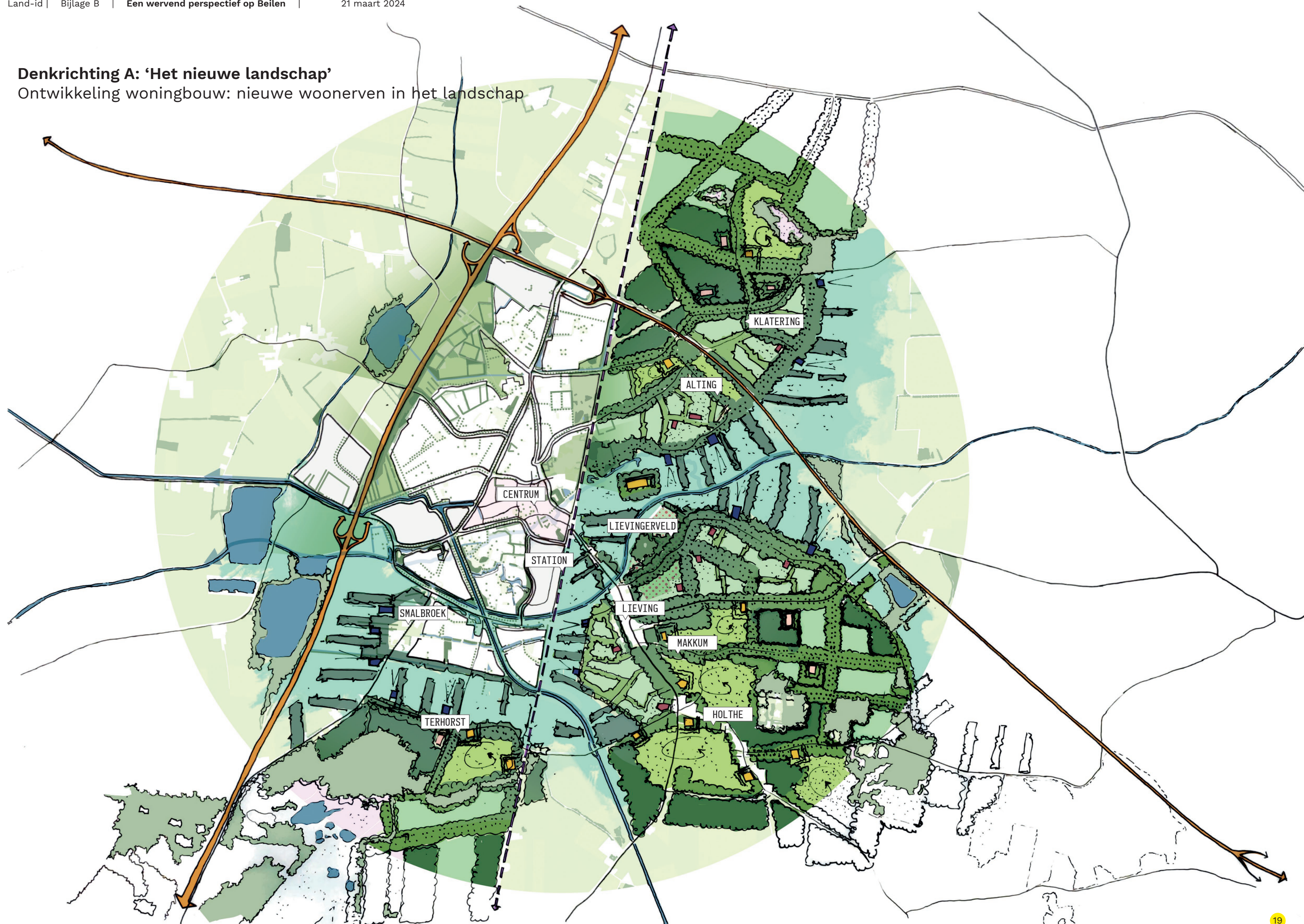
- Beknorte toelichting concept in hoofdlijnen:**
- ‘optimaal’ klimaatadaptief en biodivers landschap
 - Beekdalen: ruimte voor water en natuur, halfopen landschap
 - Bouwlanden: ruimte voor wonen, houtopstanden en akkers, kleinschalig halfopen tot besloten landschap
 - Heideontginningen: ruimte voor (voedsel-productie) bos- en landbouw, grootschalig open-besloten landschap
 - Wonen in kleine compacte eenheden in het landschap
 - Mobiliteit:
 - auto- en langzaamverkeer maken gebruik van bestaande wegen

Referentiebeelden bij concept A

Denkrichting A: 'Het nieuwe landschap'

Ontwikkeling woningbouw: nieuwe woonerven in het landschap

Denkrichting A: ‘Het nieuwe landschap’
Wonen en ontsluiting

Ontsluitingskaart

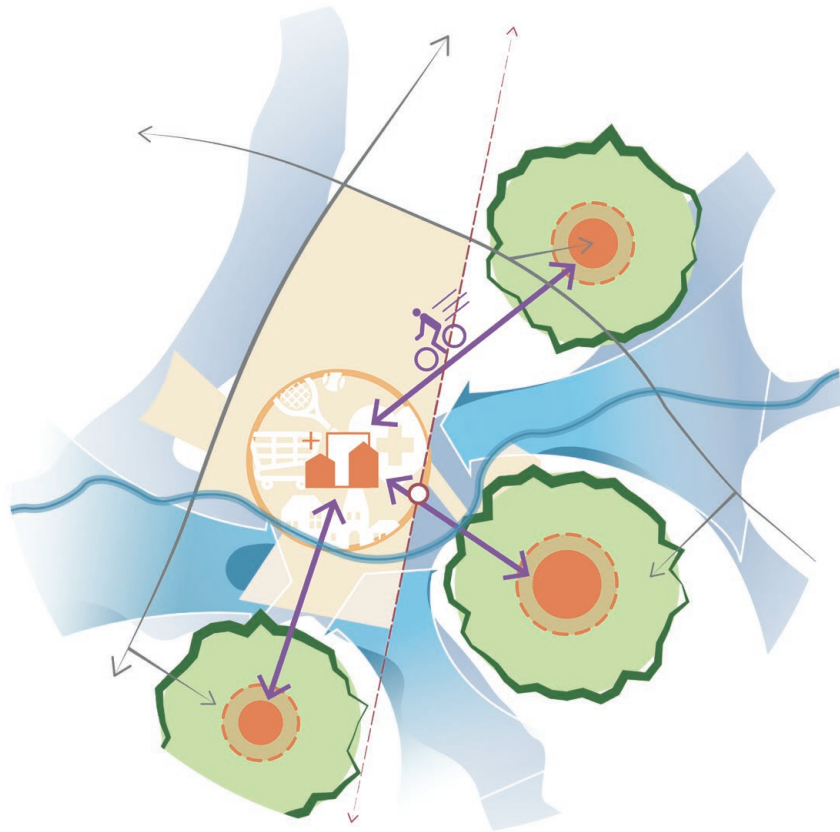

Referentiebeelden wonen

Impressie denkrichting A: 'Het nieuwe landschap'

Denkrichting B: ‘Buurtschappen worden dorpen’

Concepttekening C: buurtschappen worden dorpen

Beknopte toelichting concept in hoofdlijnen:

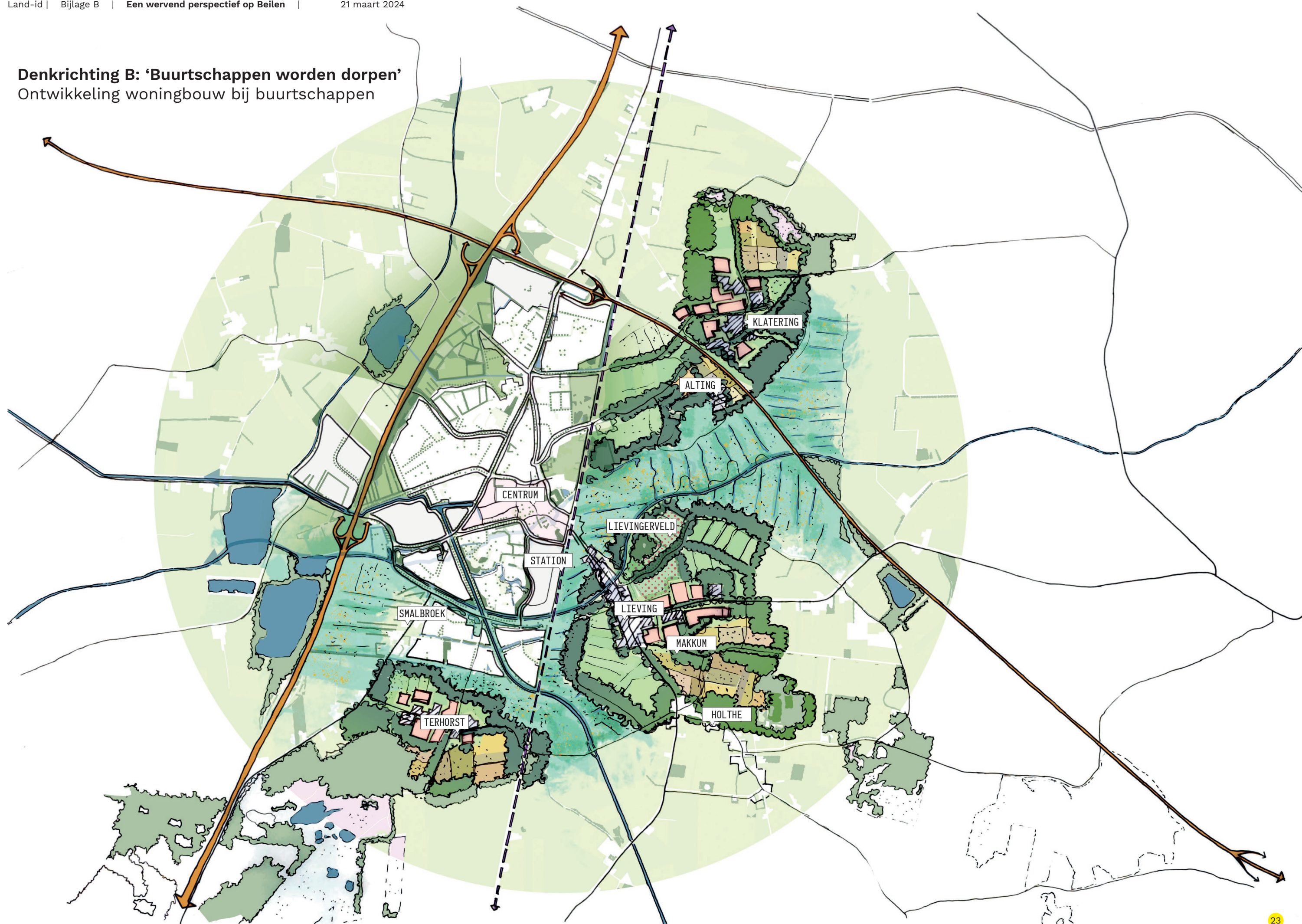
- Versterken herkenbaarheid grotere landschappelijke eenheden:
 - Beekdalen: ruimte voor water en landbouw (aanpassen en nieuwe vormen)
 - Bouwlanden: wonen en bouwlanden
 - Heideontginningen: ruimte voor landbouw
- Organische groei bij buurtschappen: ‘hoog en droog’
- Mobiliteit:
 - korte en snelle verbindingen naar station en centrum Beilen
 - auto ‘bij de hand’: afwikkeling via A28 en provinciale weg, ‘langere weg’ naar OV en centrum: stimuleren langzaam verkeer gebruik

Referentiebeelden bij concept B

Denkrichting B: 'Buurtschappen worden dorpen'
Ontwikkeling woningbouw bij buurtschappen

Denkrichting B: ‘Buurtschappen worden dorpen’
Referentiebeelden wonen

Ontsluitingskaart

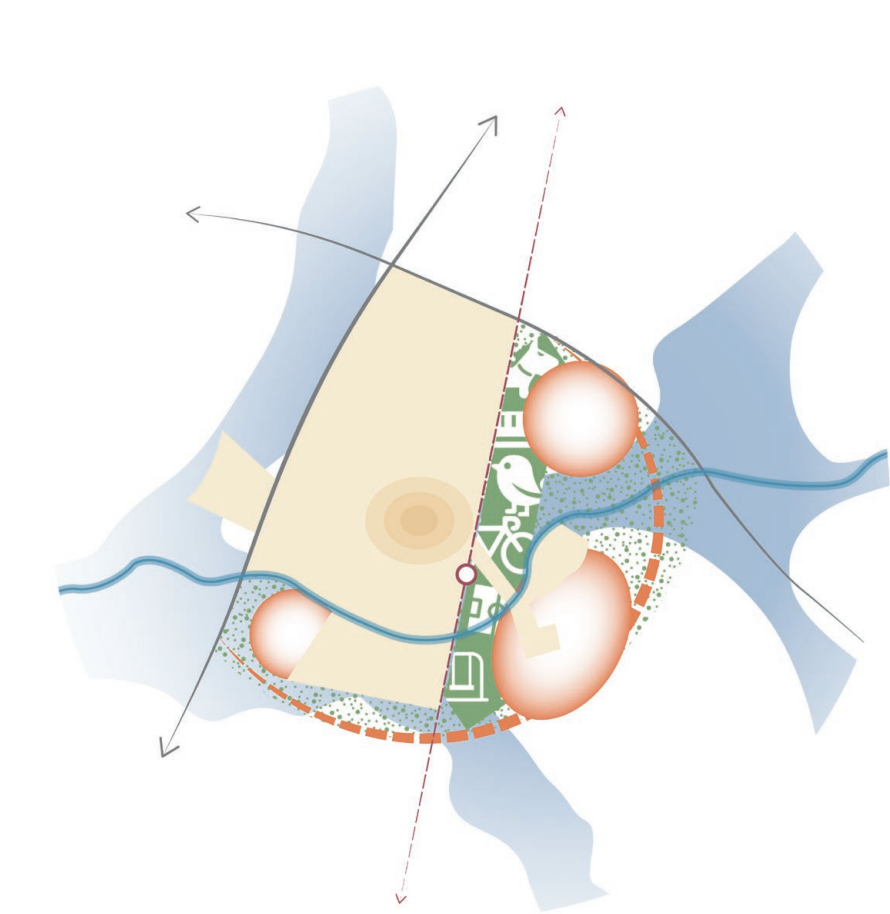

Referentiebeelden wonen

Impressie denkrichting B: 'Buurtschappen worden dorpen'

Denkrichting C: ‘Beilen compact’

Concepttekening B: Beilen compact

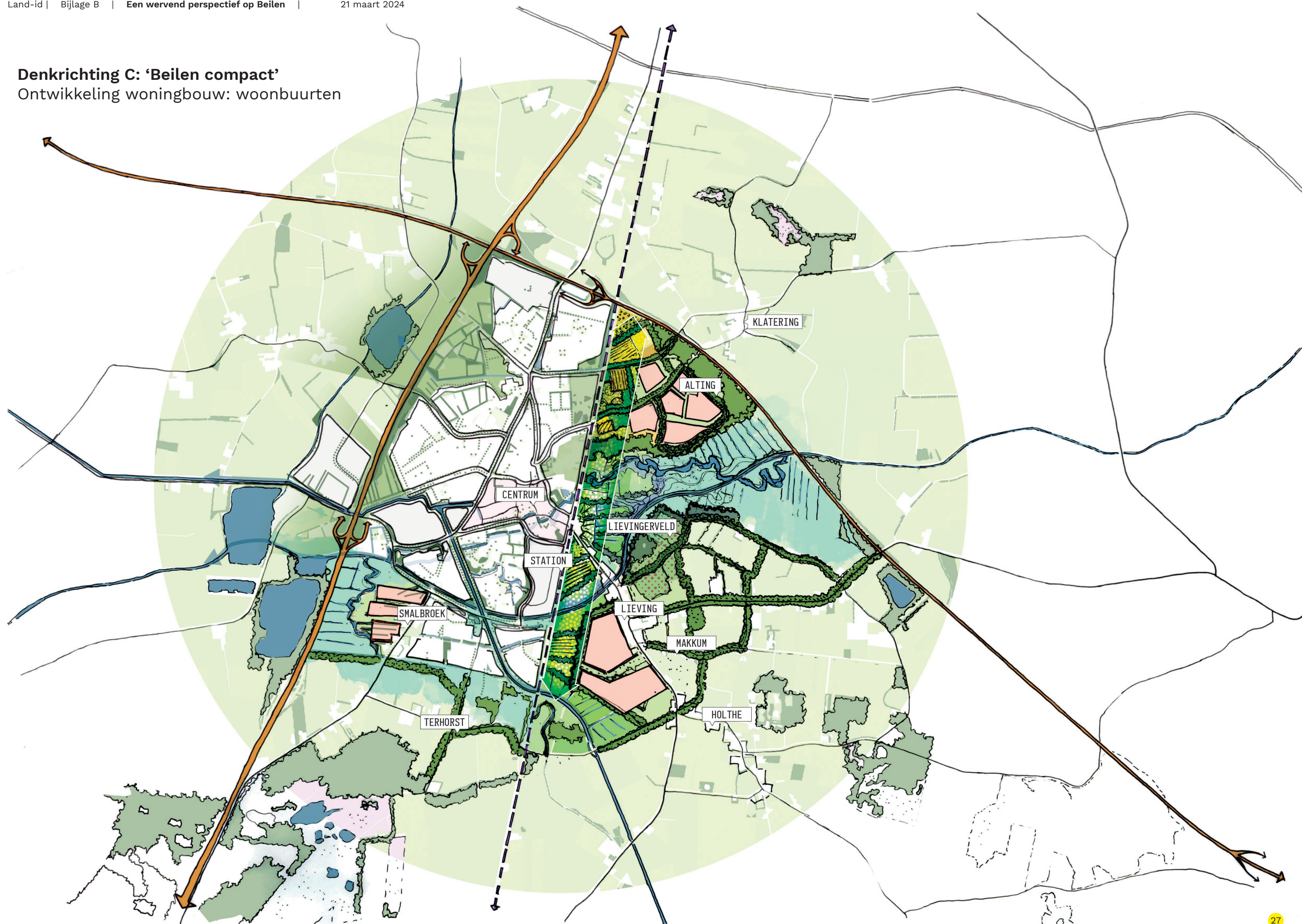

Referentiebeelden bij concept C

Beknopte toelichting concept in hoofdlijnen:

- Centraal groen landschapspark tussen ‘oud en nieuw’ Beilen: waterberging, sport, moestuinen, energieopwek
- Woonbuurten op de bouwlanden dichtbij de kern
- Herkenbare landschappelijke eenheden van beekdalen, essen en heidontginningen: landbouw, natuur en water vasthouden

Denkrichting C: 'Beilen compact'
Ontwikkeling woningbouw: woonbuurten

Denkrichting C: 'Beilen compact'
Referentiebeelden wonen

Ontsluitingskaart

Referentiebeelden wonen

Impressie denkrichting C: 'Beilen compact'

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

Land-id
Kantoorgebouw De Enk
Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem

www.land-id.nl